

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/242/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7810205751
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7810205751.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci Q. H., nar. XX.X.XXXX, bytom C., Š. XX, zast. JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom, Rožňava, Hviezdoslavova 4, proti odporcovi H. V., nar. X.XX.XXXX, bytom C. X, zast. JUDr. Jánom Dorkinom, advokátom, Rožňava, Nám. baníkov 17/33, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku 10C 103/2010-104 z 11.5.2012 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom zamietol návrh a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania vo výške 2.877,02 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku platbou u právneho zástupcu odporcu JUDr. Jána Dorkina.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z odmeny, paušálnej náhrady hotových výdavkov, ako aj 20 % DPH, za 6 úkonov právnej služby (uvedené v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku), trovy právneho zastúpenia celkom vo výške 2.877,02 €, vychádzajúc zo zostatkovej hodnoty žiadaného podielu hnutelných vecí, ktoré navrhovateľka žiadala vyporiadať, t.j. zo sumy 17.400,- € podľa § 10 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Rozsudok vo výroku o trovách konania napadla včas podaným odvolaním navrhovateľka, navrhla ho zmeniť a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznať. Odvolanie odôvodnila odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., lebo mala za to, že súd mal postupovať podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Poukázala na to, že je starobnou dôchodkyňou a jej dôchodok činí 274,50 €, z ktorého uhrádza všetky výdavky súvisiace s bývaním, stravou a ošatením, platby za elektrinu, plyn, televíziu a telefónne poplatky a spláca pôžičku 50,- € mesačne spoločnosti Quatro na nákup nábytku, takže na živobytie jej zostáva len nepatrná suma, preto zaplatenie trov konania by malo pre ňu ťažko napravitelné následky a určite by viedlo i k „strate strechy nad hlavou“. Za okolnosť hodnú osobitného zreteľa považovala aj okolnosti, ktoré ju viedli k podaniu žaloby na súde, a síce že s odporcom žila na spôsob manželstva od júla 1990 do 23.6.2010, a je preto prirodzené, že spolu hospodárili a nadobúdali veci do podielového spoluvlastníctva, pričom v tom čase ako ľudia, ktorí sa mali radi, ani len neuvažovali nad uzavieraním dohôd, kto akú vec a v akom podiele bude nadobúdať. Žiadala tiež zohľadniť, že dôvodom zamietnutia žaloby bol jej procesný neúspech neunesením dôkazného bremena, pričom do stavu dôkaznej núdze sa dostala práve za vyššie uvedené okolnosti.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok v napadnutom výroku potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdiť. Bol toho názoru, že nie sú dané dôvody v zmysle § 150 O.s.p., ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania, a to ani len sčasti. Uviedol, že navrhovateľka v priebehu konania bola riadne zamestnaná v pracovnom pomere, z ktorého určite mala príjem, a okrem iného je vlastníčkou bytu, že zavinila vznik súdneho konania s pomerne vysokou hodnotou, pričom dôkaznej núdze si mala byť vedomá už pri podávaní žaloby a nie je teda pravdou, že by sa do dôkaznej núdze dostala len v priebehu konania. Naopak on nijakým spôsobom nezavinil vznik tohto konania a musel sa iba dôvodne brániť, pričom vzhľadom k tomu, že bol v konaní zastúpený advokátom, vznikli mu trovy konania. Z tohto pohľadu sa javí nespravodlivé, aby účastník, ktorý nič nezavinil, mal nakoniec vlastne znášať trovy konania pri prípadnej aplikácii § 150 O.s.p. Poukázal aj na to, že navrhovateľka v žalobe v podstate ani neuviedla dôkazy, ktoré sa v konaní museli nakoniec vykonať na zistenie skutkového stavu.

Rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 3 O.s.p.), preto v tejto časti nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a rozsudok vo výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p. zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa ustálenej súdnej praxe aj v prípade, ak sú dané predpoklady pre použitie § 142 ods. 1 O.s.p. na rozhodnutie o trovách konania podľa všeobecných zásad náhrady trov konania, súd nemusí náhradu trov konania účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech priznať, ak dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Aplikácia § 150 ods. 1 O.s.p. prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch, v ktorých ide predovšetkým o to, aby sa rozhodnutie o náhrade trov nejavilo ako tvrdosť voči účastníkovi a neodporovalo dobrým mravom. Výnimočnosť veci môže spočívať v okolnostiach prípadu, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov, v osobných, majetkových a zárobkových pomeroch účastníka, koho by podľa všeobecného ustanovenia stíhala povinnosť nahradiť trovy konania, pričom je nutné zohľadniť aj dopad takého rozhodnutia najmä na majetkové pomery účastníka, ktorý by inak mal nárok na náhradu trov konania. Okrem toho pri skúmaní danosti dôvodov hodných osobitného zreteľa vo vzťahu k určitému konaniu treba zohľadniť aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu nároku na súde, ako aj ich postoj v konaní, najmä tiež okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril (§ 150 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom od 15.10.2008).

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a všeobecnú zásadu náhrady trov konania (zásada úspechu, resp. zodpovednosti za výsledok), avšak nevzal do úvahy predpoklady pre možnú aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O.s.p. na daný prípad z dôvodov, na ktoré navrhovateľka poukazuje v odvolaní. Súd neprihliadol v súlade so zásadami ustálenej súdnej praxe na okolnosti, za ktorých navrhovateľka uplatnila nárok na súde, povahu sporu a postoj účastníkov v konaní, ako aj nepriaznivé osobné a majetkové pomery navrhovateľky, ktoré boli dôvodom priznania jej oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v tomto konaní (uznesením 10C 103/2010 z 11.5.2012). So zreteľom na uvedené, pokiaľ súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania v danej procesnej situácii neskúmal, či nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce v prejednávanej veci nepriznanie náhrady trov konania inak úspešnému odporcovi (celkom alebo sčasti), a priznal odporcovi náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p., rozhodol tak o trovách konania predčasne, a tým aj nesprávne.

Z uvedeného dôvodu prichádzalo do úvahy iba zrušenie rozsudku v napadnutom výroku o trovách konania a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou posúdiť, či z dôvodov hodných osobitného zreteľa neprichádza do úvahy aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. a vyporiadať sa pritom so skutočnosťami, na ktoré navrhovateľka poukazuje v odvolaní. Súd prvého stupňa opätovne rozhodne o trovách konania podľa všeobecných ustanovení len ak urobí záver, že v danom prípade nie sú dôvody pre aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p., a v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd nemohol vo veci rozhodnúť, lebo by tým porušil zásadu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania (§ 9 ods. 1 a § 10 ods. 1 O.s.p.), čo by znamenalo porušenie stanoveného postupu, ktorým sa každý môže domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) a zasahovalo by do práva na súdnu ochranu, zaručeného uvedenými normami, obsahom ktorého je (v rámci spravodlivého procesu) i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, vždy prejedнала v dvojinštančnom konaní.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.